

УДК 811.161.2*243:94(477)

ПРО ВІДОМИХ УКРАЇНЦІВ В ІНШОМОВНІЙ АУДИТОРІЇ: ВОЛОДИМИР ІВАСЮК

Оксана Горда

*Національний університет «Львівська політехніка»,
Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою,
вул. Степана Бандери 32Д, 79013, Львів, Україна,
тел.: (032) 258 01 51,
ел. пошта: hordaoksana@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8120-9591>*

У статті акцентовано увагу на важливості соціокультурної компетенції та її лінгвокраїнознавчого компонента у процесі формування комунікативних навичок іншомовців. З'ясовано актуальність вивчення біографічних даних і творчості відомого українського композитора Володимира Івасюка в курсі української мови як іноземної. Запропоновано текст для читання на рівні оволодіння мовою B₂ та комплекс дотекстових, притекстових і післятекстових вправ.

Ключові слова: українська мова як іноземна, Володимир Івасюк, соціокультурна компетенція, лінгвокраїнознавча компетенція, текст для читання, дотекстові вправи, притекстові вправи, післятекстові вправи.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ufl.2019.14.2725>

Сформувати комунікативну компетенцію іншомовця, необхідну йому для міжкультурного спілкування, неможливо без соціокультурних знань про країну, мову якої він вивчає. Ці знання допомагають створити цілісну картину про ментальність її народу, традиції, систему цінностей, етикет, культурні здобутки тощо та сприяють соціалізації іноземців, адаптації до побутових реалій і роблять більш комфортним їх перебування в чужій країні. Без оволодіння такою соціокультурною компетенцією “іншомовне спілкування буде неефективним або взагалі не відбудеться” [11].

У лінгводидактиці соціокультурну компетенцію розглядають як цілісну систему взаємопов'язаних компонентів: країнознавчої, лінгвокраїнознавчої та соціолінгвістичної компетенцій [Там само]. Проблеми їх формування в іншомовному середовищі на сьогодні розкрито в багатьох публікаціях теоретичного та прикладного характеру, зокрема дослідженнях І. Бронетко (розглянуто особливості реалізації основних складових лінгвосоціокультурного компонента мовної освіти: лінгвістичної, соціокультурної, культурознавчої, лінгвокраїнознавчої, соціолінгвістичної та ін. на заняттях з іноземної мови) [2], В. Дороз (обґрунтовано необхідність і доцільність запровадження соціокультурного стереотипу до навчального процесу в умовах викладання української мови для учнів-білінгвів у контексті крос-культурного навчання) [3], І. Чейпеш (визначено соціолінгвістичні й психологічні механізми адаптації рідної й іноземної мов у міжкультурній комунікації) [13], І. Кочан (проаналізовано навчальні посібники лінгвокраїнознавчого спрямування, присвячені місту Львову) [8], Т. Лещенко (досліджено можливості використання лінгвокраїнознавчих матеріалів на прикладі української пісні в процесі

викладання української мови іноземним студентам медичних вишів) [9], М. Шевченко та О. Самусенко (розкрито національно-культурну специфіку пареміологічних одиниць та особливості їх використання у процесі навчання української мови як іноземної) [14] й ін. Вивчення зазначених і подібних досліджень свідчить про ще недостатню кількість праць з методики викладання української мови як іноземної (УМІ) лінгвокраїнознавчого спрямування, що висвітлюють інформацію про відомих постатей, здобутки яких знані не лише в Україні, а й у світі. Це говорить про актуальність порушеної теми.

Мета статті – запропонувати навчальну модель формування лінгвокраїнознавчої компетенції на прикладі вивчення життя та творчості Володимира Івасюка.

Подані у статті навчальні матеріали рекомендовані для студентів чи учнів, які опановують УМІ на рівні B₂. Змістове наповнення розроблено із врахуванням необхідності формування не лише соціокультурної, а й мовленнєвої та мовної компетенцій іншомовців.

Виконуючи завдання, студенти / учні зможуть активізувати всі види мовленнєвої діяльності: читання, говоріння, слухання та письмо.

Опрацювання матеріалів доцільно розділити на три етапи.

Перший етап. У цій частині заняття радимо ознайомити іншомовців з новими словами, які траплятимуться в тексті (з цією метою подаємо словник) та виконати з ними дотекстові вправи.

Словник

апофе́з	звеличування явища, події чи особи
аспіра́нту́ра	відділ у вищому навчальному закладі або науково-дослідницькій установі, який займається підготовкою докторів філософії та докторів мистецтва (кандидатів наук)
водогра́й	струмінь води, що б'є вгору
за́світи	потойбічний світ; піти у засвіти – померти
коломи́йка	різновид народної пісні (співанки), що може бути приспівкою до танцю
лева́да	присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами
мае́стро	шаноблива назва видатного музиканта, композитора, художника
ма́льва	багаторічна декоративна рослина з високим стеблом і великими яскравими квітами
пісня́р	автор тексту пісні або композитор, який створив музику до вірша
по́вна при́горща	<i>тут:</i> багато
тона́льність	1) <i>тут:</i> погляди, переконання
ча́р-зі́лля	чарівні трави, зібрані в день і в ніч на Івана Купала, що мають чаклунську силу

Дотекстові вправи

1. Вставте подані нижче слова у рядки відомих пісень:

1. Люлі, ластівко, люлі, радосте, срібний мій ..., хай твоя ... і в житті, і в снах продзвенить струмочком (Володимир Івасюк). 2. ... червона рута зорею упала в серце (Віталій Близнюк). 3. За красну пісню на всі голоси, що хочеш, ..., попроси (Володимир Івасюк). 4. Наснились ..., рута-м'ята, і скрип криничний журавля (Микола Бакай). 5. Ой повіяв буйний вітер, повіяв, повіяв, та він мої ... по горах розсіяв (Народна творчість). 6. Скрипалю, ..., не грай нам печалі, про зустріч жадану згадай мені знов (Тарас Музичук). Вигравай же, ..., на ... вербовій, накукуй, зозуле, нам ти років любові (Андрій Демиденко).

Для довідки: чар-зілля, сопілкарю, мальви, весна, коломийки, водограю, скрипалю, дзвіночку, дуді.

2. Поміркуйте, від назв яких музичних інструментів утворилися подані назви виконавців музичних творів:

бандурист –	піаніст –
скрипаль –	акордеоніст –
віолончеліст –	саксофоніст –
гітарист –	сопілкар –

3. Знайдіть на карті України (див.: <http://map.meta.ua/ua/chernivetsky-region/#zoom=9&lat=48.6107&lon=25.13318&base=B00>) назви міст Кіцмань, Чернівці та Львів. Поміркуйте, що спільного мають ці міста. Чи знаєте ви імена відомих українців, пов'язаних із ними?

4. Розкрийте дужки та поставте назву міста Кіцмань у правильних відмінкових формах:

1. У XVIII ст. (Кіцмань) став містом. 2. На зелено-блакитному фоні герба міста (Кіцмань) зображений білий кінь. 3. Згідно з грамотою австрійського цісаря Франца II, 31 липня 1798 року (Кіцмань) надано статус міста-ярмарку. 4. Перша письмова згадка про (Кіцмань) датована 1413 роком. 5. Своє знайомство з (Кіцмань) краще розпочинати з середмістя, де розташована симпатична мініатюрна одноповерхова міська ратуша. 6. 1780 року у (Кіцмань) відкрили першу на Буковині українську школу. 7. (Кіцмань) мій, рідне моє місто. Гарне, затишне, квітуче, наче рай. Ти людьми відоме стало, звісно, що в піснях своїх оспівують цей край.

Другий етап. Цей етап складається з кількох кроків. Він охоплює читання тексту та виконання притекстових вправ. Доцільно поєднати читання мовчки (перший крок) і вголос (другий крок). Читати вголос можна групою, розбивши текст на фрагменти. Після прочитаного фрагмента доречно ставити запитання, що сприятиме кращому розумінню прочитаного. Це варто доручити тим, хто слухає. Далі необхідно з'ясувати, чи траплялися в тексті незнайомі слова, яких не було в поданому вище словнику (третій крок). Якщо такі є, то разом із групою міркуємо над їхніми значеннями. Прочитавши текст, студенти мають самостійно виконати притекстові вправи.

Текст для читання

Маестро Весняний і його пісенні вершини

“Дивна річ... Нас вважають надзвичайно музикальною нацією. Максим Горький назвав українську народну пісню апофеозом краси, а ми, крім Миколи Лисенка, не дали світові імені, яке б стояло в одному ряду з Глинкою, Моцартом, Верді, Шубертом. Де наші опери, симфонії, цикли пісень світового значення? Думається, місце Шуберта української пісні вакантне. Його треба зайняти. Тому, хто відважиться на це, доведеться докласти багато зусиль, праці, боротьби, пізнати гіркоту розчарувань. Але ж яка благородна, висока мета для таланту!” – цими словами-роздумами молодий Володя Івасюк поділився зі своїм невтомним слухачем і порадником, батьком Михайлом Івасюком, а згодом вони стали «програмою життя» маестро.

Вже нині далекого 1966 року на обласний конкурс пісні в Чернівцях надійшли дві композиції “Відлітали журавлі” та “Колискова для Оксаночки”, підписані псевдонімом Весняний. А невдовзі пісня про журавлів принесла першу славу та першу премію сімнадцятирічному композиторові Володимирові Івасюку.

Бог дав Володі повну пригорщу талантів. Він мав здібності до малювання, віршування, танцю, співу, музики та неперевершене вміння ніжно і незабутньо торкатися своєю піснею струн людської душі. У викликах, які ставила йому доля, перемогла музика. Майстерно грав на кількох музичних інструментах: скрипці, фортепіано, віолончелі, гітарі.

Правда, спочатку обрав фах лікаря та вступив до Чернівецького державного медичного інституту, а згодом перевівся до Львова, де завершив навчання в медичному та вступив до аспірантури й паралельно навчався в консерваторії.

На творчість юнака надихала мальовнича природа містечка Кіцманя на Буковині, де він народився 4 березня 1949 року, та оточення, яке його виховало. Як згадує сестра Галина, Володя з особливою шаною ставився до української народної пісні. Казав, що це скарбниця, в якій зберігається душа нації, це казкова левада, на якій буває мова. Ще у восьмому класі почав записувати народну творчість у Кіцмані й довколишніх селах, наслідуючи батька, який збирав казки та легенди. Батько та «його українська тональність», як розповідає інша сестра, Оксана, “дали нам упевненість у своїй культурі”.

Володя щедро наповнив скарбницю української культури своїми піснями на власні вірші: “Я піду в далекі гори”, “Водограй”, “Пісня буде поміж нас”, “Лиш раз цвіте любов”, “Балада про мальви”, “Я – твоє крило”, “Два перстені”, “Капелюх” й іншими та поклав на музику поезії Юрія Рибчинського, Дмитра Павличка, Ростислава Братуня, Богдана Стельмаха, Романа Кудлика й інших поетів-піснярів.

Та сьогодні, чи не в усіх куточках світу, звучить його “Червона рута” – український гімн кохання, який композитор створив півстоліття тому.

Квітка червона рута – чар-зілля, символ вічного та чистого кохання. За переказами мешканців Карпат, рута – жовта квітка, яка лише в ніч на Івана Купала, стає червоною. Дівчина, яка її знайде та зірве, буде щасливою.

Володимир Івасюк образ червоної рути знайшов у збірнику коломийок відомого фольклориста та етнографа Володимира Гнатюка, а присвятив пісню своїй одногрупниці Марії Сокольській.

Прем’єра пісні відбулася 1970 року на Театральній площі Чернівців у прямому ефірі телепрограми “Камертон доброго настрою”. Автор виконав її в дуєті з Оленою Кузнецовою. А вже через рік ця композиція у виконанні Назарія Яремчука та Василя

Зінкевича здобула перемогу на першому телевізійному фестивалі “Пісня року” та стала дуже популярною у світі, полонивши мільйони людських сердець.

Невдовзі композитора прославила ще одна його пісня – “Водограй”. Її визнано кращою тричі: на телевізійному конкурсі “Алло, ми шукаємо таланти!” в Москві та фестивалі “Пісня року – 72” у виконанні ансамблю “Смерічка” (солісти Мирослава Єжеленко та Назарій Яремчук) і на Міжнародному пісенному конкурсі “Сопот – 74” в Польщі, де її заспівала Софія Ротару.

Про молодого маестро заговорила преса, його пісні зазвучали на радіо, їх почали перекладати іншими мовами, вийшли збірки пісень, платівки, що розходилися за мить. Творче життя завирувало. На платівці-гіганті, яку зберігає співачка Софія Ротару – виконавиця понад двадцяти творів Володимира Івасюка – він написав: *“Нехай наша творчість цвіте і не знає осені”*. І його творчість таки осені не зазнала. 24 квітня 1979 року за дзвінком-викликом Володя пішов до консерваторії та більше не повернувся. Таємниці його смерті досі не розкрито. Її знає лише Брюховицький ліс на околиці Львова.

Композитор прожив тільки 30 років, але за таке коротке життя довів свою геніальність.

У щастя – своя струна,
У долі – своя весна.
Хай буде завжди вона
В полоні у пісень.

Ці поетичні рядки Юрія Рибчинського, які Володимир Івасюк поклав на музику за два роки до свого трагічного відходу у засвіти, стали для маестро заповітними. Весна його долі живе і житиме “в полоні у пісень”, а ще – в оплесках шанувальників, в яких, як він казав, є теж багато музики й поезії [5; 6; 7; 12].

Притекстові вправи

1. Погодьтеся або заперечте, даючи короткі відповіді: “Так” або “Ні”.

1. Першу премію Володимирові Івасюку принесла пісня “Відлітали журавлі”?
2. Володимир Івасюк обрав фах лікаря та вступив до Львівського державного медичного інституту?
3. Володя народився навесні 1949 року в Чернівцях?
4. Образ червоної рути Володимир Івасюк знайшов у збірнику коломийок, який уклав його батько?
5. Прем’єра пісні “Червона рута” відбулася 1970 року у прямому ефірі телепрограми “Камертон доброго настрою”, яку транслювали з Театральної площі в Чернівцях?
6. У 70-х рр. XX ст. пісня “Водограй” не здобула перемог на жодному конкурсі?
7. Володимир Івасюк прожив тільки 30 років, але за таке коротке життя довів свою геніальність?

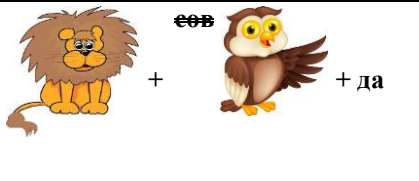

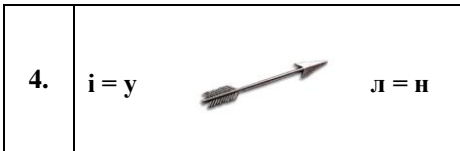

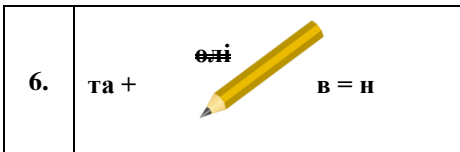
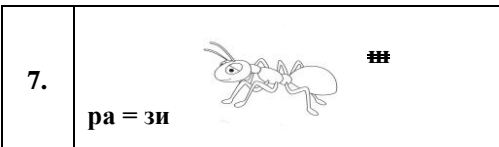
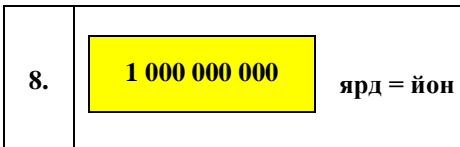
2. Встановіть відповідність: кому належать слова.

“...Де наші опери, симфонії, цикли пісень світового значення? Думається, місце Шуберта української пісні вакантне. Його треба зайняти...”	Юрієві Рибчинському
“Батько та його українська тональність дали нам упевненість у своїй культурі”	Володимирові Івасюку

“Володя з особливою шаною ставився до української народної пісні. Казав, що це скарбниця, в якій зберігається душа нації, це казкова левада, на якій буяє мова”	Оксані Івасюк
У щастя – своя струна, У долі – своя весна. Хай буде завжди вона В полоні у пісень	Галині Івасюк
“Нехай наша творчість цвіте і не знає осені”	Володимирові Івасюку

3. Знайдіть у тексті слова “музикальний” і “музичний”, дайте їм тлумачення відповідно до змісту тексту та складіть із ними речення.

4. У ребусах зашифровані відомі вам із тексту слова. Розшифруйте їх і впишіть у кросворд (по горизонталі). Виконавши завдання правильно, у виділеному рядку (по вертикалі) зможете прочитати псевдонім автора пісні “Червона руга”.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

1.	Л	Е	В	А	Д	А	
2.	М	А	Е	С	Т	Р	О
3.	П	І	С	Н	Я	Р	
4.	С	Т	Р	У	Н	А	
5.	П	О	Е	З	І	Я	
6.	Т	А	Н	Е	Ц	Ь	
7.	М	У	З	И	К	А	
8.	М	І	Л	Ь	Й	О	Н

5. Пригадайте з прочитаного тексту назви пісень, слова та музику до яких написав Володимир Івасюк. Знайдіть ті, що викликали у вас зацікавлення, на сайті: <http://www.ivasyuk.org.ua/songs.php?lang=uk> чи: <https://www.youtube.com/watch?v=w-yTvjSZALk> та послухайте їх. Розкажіть, чому вибрали саме цю композицію, чим вона вас вразила.

Спонування студентів до самостійного пошуку пісень, що зацікавили своєю назвою, є доцільним і виправданим, адже “зацікавлення завжди підвищує мотивацію вивчення мови” [10 : 49]. Крім того, використання пісенних творів, сприяє “розширенню культурної пам’яті” та “своєрідній інкультурації” іношомовців [1 : 207]. Після виконання цієї вправи доречно звернути увагу аудиторії на особливості пісенних текстів і дотримання в них мовних норм.

Третій етап. У цьому розділі пропонуємо післятекстові вправи, які треба виконувати, працюючи в парах та групах. Ці завдання передбачають застосування методу рольової гри. Таке “навчання в дії” сприяє формуванню соціально-рольових відносин учасників, викликає емоційне зацікавлення у студентів, мотивує до навчальної діяльності, поглиблює мовленнєву практику та допомагає долати мовні бар’єри [4 : 26].

Післятекстові вправи

1. Уявіть, що ви перебуваєте в музеї Володимира Івасюка в Чернівцях і щойно послухали екскурсію. Вам треба уточнити деякі моменти та подякувати екскурсоводові. Щоб ви йому сказали? Побути екскурсоводом спочатку доручить другові, а потім поміняйтеся ролями (робота в парах).

2. Складіть разом із групою лист-послання до нащадків, які в майбутньому виявлять бажання ознайомитися з творчістю Володимира Івасюка. Для цього візьміть аркуш паперу і запишіть на ньому відгук про композитора та його пісенну творчість. Аркуш зігніть так, щоб ваш запис ніхто не зміг побачити і передайте іншій людині, яка має зробити те саме. Після того, як всі занотують свої відгуки, перечитайте лист, відредагуйте його і передайте до музею композитора (робота у групі).

3. Уявіть себе в ролі менеджера у галузі мистецтва, який організовує проведення Днів української культури у своїй країні та в рамках цієї події запланував

провести концерт, присвячений творчості Володимира Івасюка. Дайте завдання колегам подумати над ідеями, проведіть обговорення, зробіть розподіл доручень і складіть програму заходу (робота у групі).

Запропонована модель заняття, що розкриває сторінки життя та творчості Володимира Івасюка для іншомовної аудиторії та спрямоване на формування лінгвокраїнознавчої компетенції, може бути макетом для методичних розробок інших, актуальних для опанування УМІ тем, які передбачають ознайомлення іншомовців зі знаковими постатями в історії української культури посередництвом вивчення мови.

Перспективи подальших пошуків вбачаємо у висвітленні біографічних особливостей і творчих здобутків Марії Заньковецької, Соломії Крушельницької, Миколи Леонтовича, Івана Франка, Ольги Кобилянської та інших відомих українців у контексті опанування УМІ.

Список використаної літератури

1. *Антонів О.* Українська пісня як об'єкт вивчення в іншомовній аудиторії / Олександра Антонів // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2009. – Вип. 4. – С. 206–211.
2. *Бронетко І. А.* Методика формування лінгвосоціокультурної компетенції учнів загальноосвітніх шкіл [Електронний ресурс] / І. А. Бронетко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Філологічні науки. – 2014. – Кн. 3. – С. 183–186. – Режим доступу : [file:///C:/Users/USER/Downloads/Nzfn_2014_3_41%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/USER/Downloads/Nzfn_2014_3_41%20(1).pdf).
3. *Дороз В.* Соціокультурні стереотипи в контексті крос-культурного навчання учнів-білінгвів української мови / Вікторія Дороз // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2009. – Вип. 4. – С. 72–80.
4. *Зозуля І.* Основні сучасні методи викладання української мови як іноземної (досвід викладачів кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету) / Ірина Зозуля, Олеся Присяжна, Людмила Солодар // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2014. – Вип. 9. – С. 22–27.
5. *Івасюк Г. М.* Мій брат [Електронний ресурс] / Г. М. Івасюк. – Режим доступу: http://www.ivasyuk.org.ua/names.php?lang=uk&id=galyna_ivasyuk.
6. *Івасюк М. Г.* Монолог перед пам'яттю сина [Електронний ресурс] / М. Г. Івасюк. – Режим доступу: http://www.ivasyuk.org.ua/articles.php?lang=uk&id=monolog_pered_pamyattu_syn.
7. *Кацун Ю.* Оксана Івасюк: “Батько і його українська тональність дали нам упевненість у своїй культурі” [Електронний ресурс] / Юлія Кацун // День. – 2004. – № 143. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/simeyniy-albom-ukrayini/oksanai-vasyuk-batko-i-yogo-ukrayinska-tonalnist-dali-nam-upevnenist>.
8. *Кочан І.* Місто Лева в лінгвокраїнознавчому курсі української мови як іноземної / Ірина Кочан // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2014. – Вип. 9. – С. 196–201.
9. *Лещенко Т. О.* Формування лінгвокраїнознавчої компетенції іноземних студентів медичних ВНЗ засобом української пісні [Електронний ресурс] / Т. О. Лещенко, І. В. Самойленко, В. Г. Юфименко // Творчість Раїси Кириченко в

культурному просторі України на покордонні ХХ–ХХІ століть: зб. наук. пр. / ред. Г. О. Кудряшов. – Полтава, 2013. – С. 253–263. – Режим доступу: <http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/2659/1/Formuvannya.pdf>.

10. Редьква М. Використання автентичних матеріалів у вивченні української мови як іноземної в умовах іншомовного середовища / Марія Редьква // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2014. – Вип. 9. – С. 43–50.

11. Сидоренко І. Соціокультурна компетенція в контексті формування комунікативної культури студента [Електронний ресурс] / Ірина Сидоренко. – Режим доступу: http://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/18_SYDORENKO.pdf.

12. Фещук Н. “Нехай наша творчість цвіте і не знає осені” [Електронний ресурс] / Н. Фещук. – Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/69407>.

13. Чейпеш І. Адаптація рідної й іноземної мов у міжкультурній комунікації: соціально-психологічний аспект [Електронний ресурс] / І. Чейпеш // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2016. – Вип. 16. – С. 444–450. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2016_16_59.

14. Шевченко М. Пареміологічні одиниці у практиці навчання української мови як іноземної / Мирослава Шевченко, Оксана Самусенко // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2014. – Вип. 9. – С. 136–142.

References

1. Antoniv O. Ukrainska pisnia yak ob'ekt vyvchennia v inshomovnii audytorii / Oleksandra Antoniv // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi. – 2009. – Vyp. 4. – S. 206–211.

2. Bronetko I. A. Metodyka formuvannia linhvosotsiokulturnoi kompetentsii uchniv zahalnoosvitnikh shkil [Elektronnyi resurs] / I. A. Bronetko // Naukovi zapysky Nizhynskoho derzhavnogo universytetu imeni Mykoly Hoholia. Filolohichni nauky. – 2014. – Kn. 3. – S. 183–186. – Rezhym dostupu : [file:///C:/Users/USER/Downloads/Nzfn_2014_3_41%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/USER/Downloads/Nzfn_2014_3_41%20(1).pdf).

3. Doroz V. Sotsiokulturni stereotypy v konteksti kros-kulturnoho navchannia uchniv-bilinhiv ukrainskoi movy / Viktoriia Doroz // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi. – 2009. – Vyp. 4. – S. 72–80.

4. Zozulia I. Osnovni suchasni metody vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi (dosvid vykladachiv kafedry movoznavstva Vinnytskoho natsionalnogo tekhnichnogo universytetu) / Iryna Zozulia, Olesia Prysiashna, Liudmyla Solodar // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi. – 2014. – Vyp. 9. – S. 22–27.

5. Ivasiuk H. M. Mii brat [Elektronnyi resurs] / H. M. Ivasiuk. – Rezhym dostupu: http://www.ivasyuk.org.ua/names.php?lang=uk&id=galyna_ivasyuk.

6. Ivasiuk M. H. Monoloh perd pamiattiu syna [Elektronnyi resurs] / M. H. Ivasiuk. – Rezhym dostupu: http://www.ivasyuk.org.ua/articles.php?lang=uk&id=monolog_pered_pamyattyu_syn.

7. Katsun Yu. Oksana Ivasiuk: “Batko i yoho ukrainska tonalnist dali nam upevnenist u svoii kulturi” [Elektronnyi resurs] / Yuliia Katsun // Den. – 2004. – № 143. – Rezhym dostupu: <https://day.kyiv.ua/uk/article/simeyniy-albom-ukrayini/oksana-ivasyuk-batko-i-yogo-ukrayinska-tonalnist-dali-nam-upevnenist>.

8. Kochan I. Misto Leva v linhvokrainoznavchomu kursi ukrainkoi movy yak inozemnoi / Iryna Kochan // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainkoi movy yak inozemnoi. – 2014. – Vyp. 9. – S. 196–201.

9. Leshchenko T. O. Formuvannia linhvokrainoznavchoi kompetentsii inozemnykh studentiv medychnykh VNZ zasobom ukrainkoi pisni [Elektronnyi resurs] / T. O. Leshchenko, I. V. Samoilenko, V. H. Yufymenko // Tvorchist Raisy Kyrychenko v kulturnomu prostori Ukrainy na pokordonni KhKh–KhKhI stolit: zb. nauk. pr. / red.: H. O. Kudriashov. – Poltava, 2013. – S. 253–263. – Rezhym dostupu: <http://elib.umsa.edu.ua/jspui/bitstream/umsa/2659/1/Formuvannya.pdf>.

10. Redkva M. Vykorystannia avtentychnykh materialiv u vyvchenni ukrainkoi movy yak inozemnoi v umovakh inshomovnoho seredovyscha / Mariia Redkva // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainkoi movy yak inozemnoi. – 2014. – Vyp. 9. – S. 43–50.

11. Sydorenko I. Sotsiokulturna kompetentsiia v konteksti formuvannia komunikativnoi kultury studenta [Elektronnyi resurs] / Iryna Sydorenko. – Rezhym dostupu: http://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/18_SYDORENKO.pdf.

12. Feshchuk N. “Nekhai nasha tvorchist tsvite i ne znaie oseni” [Elektronnyi resurs] / N. Feshchuk. – Rezhym dostupu: <https://zbruc.eu/node/69407>.

13. Cheipesh I. Adaptatsiia ridnoi y inozemnoi mov u mizhkulturnii komunikatsii: sotsialno-psykholohichni aspekt [Elektronnyi resurs] / I. Cheipesh // Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. – 2016. – Vyp. 16. – S. 444–450. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2016_16_59.

14. Shevchenko M. Paremiolohichni odyntsi u praktytsi navchannia ukrainkoi movy yak inozemnoi / Myroslava Shevchenko, Oksana Samusenko // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainkoi movy yak inozemnoi. – 2014. – Vyp. 9. – S. 136–142.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2019
прийнята до друку 22.04.2019

ABOUT FAMOUS UKRAINIANS IN A FOREIGN-LANGUAGE CLASSROOM: VOLODYMYR IVASYUK

Oksana Horda

Lviv Polytechnic National University
International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations,
32d Bandera str., 79013, Lviv, Ukraine,
tel.: (032) 258 01 51,
e-mail: hordaoksana@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8120-9591>

The article discusses the lesson materials which are essential for presenting the information about the Ukrainian composer Volodymyr Ivasyuk to foreign students during a lesson in Ukrainian as a foreign language. It emphasizes the importance of sociocultural competence and its linguistic and national component in the process of forming communicative skills of foreign speakers.

By applying the methods of observation, analysis, systematisation and generalisation, the paper determines the degree to which the issue has been resolved in the linguistic and didactic discourse and highlights the relevance of researching the outlined topic in the course of teaching Ukrainian as a foreign language.

The author seeks to offer an educational model for the formation of linguistic competence based on the example of studying the life and work of a well-known person.

The paper provides a B₂-level reading text, as well as a complex of pre-text, text and post-text exercises and recommendations related to their completion. The content has been developed taking into account the necessity to form not only sociocultural, but also language and speech competences of foreigners. By completing the tasks, students will be able to intensify all kinds of speech activities: reading, speaking, listening, and writing. Some part of the tasks has been developed using a role-play technique that helps learners deepen language practice and overcome language barriers.

The author concludes that the proposed model of the lesson shows certain events in Volodymyr Ivasyuk's life and his works for foreign-language students. Being aimed at forming their competence in the field of area studies, the model may be used for the methodological development of other relevant models to assist in mastering Ukrainian as a foreign language that involves familiarizing foreign speakers with remarkable figures in the history of Ukrainian culture through the study of language.

The author finds it essential to include the biographies and creative achievements of Mariya Zankovetska, Solomiya Krushelnytska, Mykola Leontovych, Ivan Franko, Olha Kobylyanska and other well-known Ukrainians to the context of mastering Ukrainian as a foreign language.

Key words: Ukrainian as a foreign language, Volodymyr Ivasyuk, sociocultural competence, linguistic and ethnographic competence, a text for reading, pre-text exercises, text exercises, and post-text exercises.